

H 34427

Jöjjetek

III. év

1950. husvét

3. szám

Magyar Protestáns Emigráció és Ökuménikus Gondolat

Vállaljuk és szolgálni akarjuk az ökuménikus gondolatot és Emigrációnk lelki-szellemi és anyagi kérdései a bregenzi kétnapos diétán.

Az Ökuménikus Konferencia memoranduma az Egyházak Világtanácsához

A magyar protestantizmus évszázadok óta kisebbségben, vagyis belső emigrációban élt és elnyomtatása hosszú időszakában nagy fájdalmára a nyugati protestantizmustól is el volt szigetelve.

A belső kisebbségből külső emigrációba került magyar protestantizmus mindinkább lelki, szellemi átalakuláson megy keresztül: hitében elmélyül és fokozottan érzi szükségét annak, hogy új helyzetéből folyó keresztyéni feladatait felismerhesse és betölthesse.

A magyar protestáns emigráció hivatástudata

A magyar protestáns emigráció Délkelet-Európa egyetlen olyan jelentősebb emigrációs protestantizmusa, mely mögött otthon ma is milliós protestáns tömegek állnak és melynek akár új környezetében, akár egy új délkelet-európai rendezés során különleges missziói hivatása van. Ez a hivatástudat a magyar keresztyénség szabad, boldogabb napjaiban elevenen élt, majd az evangéliumi hit elnyomtatása és kisebbségbe kerülése folytán erősen elhalványult, végül éppen a legutóbbi megpróbáltatások alatt ismét megerősödött. Ennek következtében az emigráns magyar protestantizmus keresi azt az evangéliumi életformát, mely nemcsak saját lelkiségének minél teljesebb kibontakozását jelentheti, de a kis délkelet-európai nemzetek megbékélését, lelki szellemi együttműködését is gyümölcsözteszheti.

Az Ökuménikus Tanács segítsége

Az ökuménikus gondolat már majdnem két évtizede megragadta a magyar protestantizmust s így szinte természetes, hogy egyrészt jelenlegi szétszórt helyzetében, másrészt az Ökuménikus Tanács részéről tapasztalt segítő készség folytán is, fokozottan érzi az ökuménikus gondolat minél életerősebb megvalósulá-

A Menekültügyi Konferencia határozatai

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozói Szolgálat 1950. március 23-án Bregenzben megtartott Menekültügyi Konferenciája az Egyházak Világtanácsa Állandó Menekültügyi Bizottsága által Salzburgban 1950. január 17-19-én rendezett Menekültügyi Konferencia három Bizottsága jelentésével, illetve határozataival kapcsolatban a következőket óhajtja leszögezni:

A Salzburgi Konferencia határozatát vállaljuk

Az ausztriai hontalan magyar protestánsok a maga részéről igaz hálával fogadja és üdvözli az Egyházak Világtanácsának ama nemes és bátor küzdelmét, amelyet a menekültek érdekében kifejtett és kifejt. **A Salzburgban hozott döntéseket és megállapításokat elfogadja és azokhoz a maga nevében csatlakozik.** Hasonló csatlakozásra hívja fel az ausztriai nem protestáns magyar és nem németajku hontalanokat is.

A magyar protestáns hontalanok addig is, amíg azok egységes nem németajku ausztriai menekültügyi óhajként kerülhetnek megfogalmazásra, a következőket óhajtja mint konkrét kiegészítő kívánságot kifejezésre juttatni:

1. A konferencia, utalva Rev. Henry Carter elnök ur salzburgi, 1950. január 19-i elnöki kijelentésére, mely szerint a határozatok az összes menekültekre vonatkoznak, kéri, hogy a salzburgi menekültügyi konferencia határozatai és javaslatai végrehajtásuk során valóban alkalmaztassanak a nem németajku hontalanokra is;

2. a konferencia a legnagyobb aggodalommal állapítja meg, hogy a hontalanoknak az IRO programja szerinti végleges elhelyezése oly lassu ütemű, hogy a hontalanok nagyrésze önhibáján kívül rendkívül súlyos helyzetbe kényszerül. A konferencia ezért kéri, hogy vagy az IRO működési ideje hosszabbtassék

sának jelentőségét. Amíg ugyanis a XIX. század megelégedett az egyházi vallási partikularizmussal, addig a mi századunk már a protestantizmussal szemben is az egyetemesség igényét támasztja. A világ különböző államaiban szétszórta magyar protestánsok sorra alkítják ki evangéliumi közösségeiket és ennek során mindinkább érzik a szükségét annak is, hogy egy nagyobb lelki egységhez egyenfokú félként hozzájár-tozhassanak.

Ne csak anyagi viszonyban álljunk az Ökuménikus Tanáccsal

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozói Szol-gálat elnöksége kötelességének tartja az Ökuménikus Tanács figyelmét felhívni a magyar protestáns gyüle-kezetek amaz igényére, hogy ne csak egyoldalú anyagi viszonyban álljanak az Ökuménikus Tanáccsal, hanem annak lelki és szellemi munkájából is részt vállalhassanak.

Ezen az általános igényen kívül még az alábbi kér-désekre szeretnők a figyelmet felhívni.

Ökuménikus tanfolyamok fiataljaink részére

A.) Az emigráns magyar protestáns fiatalok közül az alkalmasok részére, — mivel elegendő lelkész nem áll rendelkezésre — szükségesnek véljük olyan ökuméni-kus tanfolyamok rendezését, melyek révén ökuméni-kus lelkületű és felkészültségű fiatalok, illetve általá-ban laikusok, nevelődjenek az egész emigrációs pro-tesztantizmus szolgálatára. A történelem tanúsága szer-int ugyanis az új gondolat hordozói és megvalósítói mindig a második nemzedék soraiból kerülnek ki, mert azokat tölti el a hit és látás vallásos meggyö-ződéssel. Új és fiatal munkatársakat ajánlunk fel az ökuménikus gondolatnak, hogy a politikai protestan-tizmus helyébe végre az evangéliumi keresztyénséget tudjuk állítani.

Ökuménikus magyar sajtót és disputákat

B.) Az ökuménikus gondolat még nem hódított an-nyira, hogy a hétköznapi emberének egyetemes fel-fogását kellő módon befolyásolná. A napi sajtó nem sugározza ezt a gondolatot és nem ismerteti ennek gyakorlati következményeit. A mai sajtóban, főleg annak hirrovataiban megjelenő megnyilatkozások nem elegendők. Szükség volna ezért a magyar protestan-tizmus számára egy egyetemes missziói igényű és ökuménikus gondolatot szolgáló folyóíratra.

C.) A hajdani kora-protestantizmus számára oly nagyjelentőségű evangéliumi disputák mintájára és ezek modern utódaiként szükség volna nagyobb szá-bás konferenciákat létrehozni, melyen szabadegye-tem-szerűen az élő szó erejével lehetne a mai égető kérdéseket az Ige mérlegére állítva, az ökuméné szel-lemében szétsugározni.

Az egyházak prófétai szava szociális téren

D.) Szükségesnek látjuk, hogy az egyházak a ma-guk prófétai szavát szociális téren is hallassák. Ma már mind nyilvánvalóbbá válik, hogy bármily tiszte-letreméltó áldozatkészségből származó kegyes ado-mányok gyűjtése és szétosztása nem elégséges a szo-ciális kérdések megoldására, sőt legtöbbször már komoly enyhítésére sem. Ez csak öregekkel, gyermekek-

meg, vagy történjék gondoskodás olyan utódszerv felállításáról, mely e feladatokat maradéktalanul képes lebonyolítani;

3. a konferencia kéri, tétessék lehetővé, hogy az Ausztriában maradni szándékozó magyar hontalanok egy legalább 3000-et kitevő csoportja, lehetőleg egy-házi ajánlás figyelembevételével, gyorsított eljárással honosíttassék;

4. a konferencia kéri az összes hontalanok részére legalább ideiglenes utiokmány kiállítását, mely sza-bad mozgásukat egy szabad világban lehetővé teszi;

Az IRO-inelligible hontalanok ügye

5. a konferencia kéri, hogy a különböző elvi vagy adminisztrációs okokból IRO-tagsággal nem rendel-kező nem németajku hontalanokról is intézményesen történjék gondoskodás és erre a menekültügyekkel foglalkozó egyházi szerveknél megfelelő hatáskör biztosíttassék, illetőleg létesíttessék ott, ahol még nincs;

6. a konferencia kéri az IRO hatáskörébe tartozó hontalanokkal kapcsolatban,

a) történjék gondoskodás az általában 40—45 é körüli bevándorlási korhatáron felüliek, valamint a csökkent munkaképességűek közül azok kivándorol-tatásáról is, akik a körvonalaiiban már ismert „Hard core“ program kereteibe még nem illenek bele. Ké-ressenek fel a bevándorlókat befogadó államok maga-tartásuknak a pozitív keresztyénség értelmében való revideálására;

b) tétessék lehetővé, hogy az önhibájukon kívül IRO-regisztrálásra idejében nem jelentkezett régi menekültek záros határidőn belül utólag jelentkez-hessenek;

c) fordíttassék különös gond arra, hogy a hontala-noknak kivándoroltatása során az emberi szabad-ságjogok a lehető legmesszebbmenőleg biztosíttassa-nak és senkitől az IRO-védelem meg ne vonassék azért mert a számára meggyőződése szerint meg nem felelő országba kivándorolni vonakodik;

d) történjék intézkedés arranzve, hogy az IRO fellebbezési fórumainak eljárása lényegesen meggyor-síttassék;

Új menekültek védelme

7. a konferencia kéri, hogy minden menekültügyek-kel foglalkozó egyházi szervezet, a megszállók, vala-mint az osztrák hatóságok gondot fordítsanak a most érkező új menekültek azonnali gondozásba vételére (fedél, élelem, ruházat, orvosi ellátás);

A lelkigondozó szolgálatok további fenntartása

8. a konferencia kéri, hogy az egyes menekült cso-portok lelkigondozói szolgálatának további fenntar-tása intézményesen biztosíttassék és itt utal az 1950. március 22-i bregenzi Ökuménikus Konferencia hatá-rozatainak a gazdasági élet evangéliumi alapokra helyezését tárgyaló megállapításaira (D.);

9. a konferencia kéri, hogy az egyes emigráns lel-kigondozói szolgálatok, személyi és dologi kiadásai-kon túl komoly formájú sajtótámogatásban is része-süljenek;

10. a konferencia kéri a hontalanság közös törté-neti szenvedésében élő összes menekülteknek azonos jogu kezelését és az egyetemességet érintő kérdések-ben való meghallgatását.

kel és betegekkel, valamint átmenetileg nehéz helyzetbe jutott egyénekkél szemben szükséges és indokolt. Munkaképes embernek nem alamizsnát, hanem szerény, de tisztességes megélhetést biztosító munkaalalmat kell adni, különben lelkiileg-testileg elzülük. Ma az összes menekültekkel szemben, holnap talán még szélesebb embercsoportokkal szemben, szociális téren az az egyházak egyik fő feladata, hogy az Ige világos tanítása szerint minden tökével rendelkező vagy termelő munka szervezéséhez gondolatokkal, adottságokkal bíró egyént valamint az e téren illetékes hatóságokat munkaalalmak teremtésére szólítsa fel. Csak így lehet megakadályozni, hogy különösen a menekültek, akik környezetükből is ki lettek szakítva, erkölcsileg és fizikailag is el ne züljenek. A megalázó könyöradományok, vagy a teljes kilátástalanság egyaránt méltatlanok az Isten képére formált ember méltóságához. Ezek megakadályozzák nemcsak a normális, egészséges társadalmi és politikai gondolkodást, de egyházi életét is: nem tud gyülekezetet fenntartani, sáfárkodni sem.

Az evangélium ereje hassa át a gazdasági életet

Az evangélium ereje át kell hassa az egész gazdasági életet is, Isten szuverénítésának a töke világával szemben is érvényesülni kell. Az evangéliumi életre helyezkedő töke biztosíthatja a szociális igazságot és jólétet s így az emberiség kiszabadulhat a nyomor vallásának, a marxi gondolkodásnak mind rettenetesebb béklyóiból.

Lélek uralkodik a gazdasági élet felett

A talentumokról szóló krisztusi tanítás (Máté 25: 14—30), a csodálatos halfogás története (Lukács 5), számos más bibliai rész és hívők életének tanúsága egyaránt igazolják, hogy a lélek uralkodik a gazdasági élet felett is és Jézus Krisztus királyságát a mindennapok szociális vonatkozásaiban is nyilvánvalóvá kell tenni.

A magyar protestáns menekültek nevében, de ugye érezzük, általában az összes menekültek vágyainak is kifejezést adva, kérjük az Ökuménikus Tanácsot, hogy fentti előterjesztésünket megvizsgálja, az egyház prófétai tisztét is bátrán vállalva, az evangélium tanítását e kérdésekben is határozottan hangoztatva, jöjjön a menekültségben szenvedőknek lelkiileg és erkölcsileg egyaránt segítségére és találja meg a módját annak is, hogy ezek a maguk talán nagyon szerény, de Istentől kapott adottságaival résztvehessenek az Una Sancta munkájában.

Is:en Igéjére mint fundamentumra építünk

Mindezt el kellett mondanunk azért, mert amennyiben a fentebb vázolt szempontok érvényesülésére és az ezekből folyó munka elvégzésére nem adatnék lehetőség, ugy a mindenképpen szervezést, irányítást és táplálékot igénylő lelkek olyan más keretek felé fordulnának, melyek nem Isten Igéjére mint fundamentumra épülve, nem tudnák biztosítani azokat az egyetemes elveket, amelyek korszerűségéről és evangéliumi szükségességéről mi mélységesen meg vagyunk győződve.

Bregenzben, Ausztriában, 1950. március 23-án.

A konferencia ugy érzi, hogy fenti kívánságaihoz a következő megokolásokat kell füznie:

ad 4) azok a jelenlegi intézkedések, melyek ki-mondják, hogy az ausztriai hontalanok egyik meg-szállási zónából a másikba nem utazhatnak engedély nélkül, söt helyenként a zónán belül is a 10 kilométe-res körzetben tul sem, az emberi szabadságjogok sem-mibebevését jelentik;

ad 6) egyszerű társaslélektani igazság az, hogy a megfelelő munkakör hiánya és a teljes bizonytalan-ság erkölcsi zülésbe taszít. Eppen ezért, bármennyire megérti is a konferencia az egyes bevándorlókat be-fogadó államok védekezését csökkent munkaképes-ségű munkások tömeges munkábaállításával szemben, mégis ugy véli, hogy a pozitív keresztyéni szeretet megtalálhatná az utat és módot arra, hogy legalább néhány %-ban 40—60 év közötti, esetleg csökkent munkaképességű személyek is befogadtassanak;

ad 8) minden embernek elidegeníthetetlen joga Isten igéjének anyanyelvén való hallgatása. Korunk ökuménikus felismeréséhez tartozik az is, hogy az evangéliumi egyház mellett a szociális egyház kiépi-tését is munkáljuk. Az egyházak fenntartási költsége nemcsak a hivek adományából és nemcsak földbirtok vagy ingatlanvagyon jövedelméből, hanem — mások-nak illegális konkurrenciát nem okozó — hasznot-hajtó ipari és kereskedelmi vállalatok jövedelméből is biztosítható. Az egyházi munka támogatására szánt adományok bevonásával gazdasági vállalkozások jö-hetnek létre. Ilyen vállalkozások jövedelméből része-sülhetne szükségletei szerint minden lelkigondozó szolgálat, munkadíj formájában a menekültek töme-géi és a jövedelem feleslegéből a szociális gondosk-dás keretein belül az arra rászoruló munkaképtelenek. E cél elérésére szükséges és ajánlatos volna a világba szétszóródó menekültek részére vállalkozási és mun-kaalkalom kutató, valamint közvetítő gazdasági szerv létesítése kezdeti anyagi támogatással;

ad 9) a menekült lelkigondozó szolgálatok szór-ványhelyzetben élő hveiket a lelkészek aránylag nagy-on kis száma miatt csak kis részben tudják szemé-lyesen elérni. E hiány pótlására korán megszülettek a különböző egyházi kiadványok és ujságok. Ezeknek a mai napig is döntő szerepük volt és a jövőben, mi-dőn az egyes lelkészek még távolabb esnek majd a hvektől, szerepük csak fokozódni fog.

Köszönetünk az Egyházak Világtanácsának és a St. Gallen-i reformátusoknak

Előterjesztéseinket befejezve a legöszintébb szere-tet jegyében fordulunk a társtalanságban mellénk álló Egyházak Világtanácsa, valamint a svájci St. Gallen kantonban élő hittestvéreink felé, akik pozitív keresztyénséggel és evangéliumi szeretettel valóban időtálló bizonytságot tettek arról, hogy Isten szeretet.

A vendéglátottak hálájával köszöntjük az ausztriai megszálló és osztrák polgári hatóságokat, akik ha olykor nagy nehézségek között is, már ötödik éve vállalják értünk a gondokat.

Végül közös hazánk, a keresztyén Európa hasonló sorsban osztozó és más nemzetiségű emigráns test-véreink felé is fordulunk és lélekben sorsuk szolidari-tását hordozzuk. Feléjük gondolatban sorstársi sze-retettünket küldjük.

Bregenzben, Ausztriában, 1950. március 23-án.

Első nap: Ökuménikus Konferencia

Az ötödik évében élő hontalan magyarság adott egymásnak szellemi találkozót a bregenzi Ökuménikus és Menekültügyi Konferencián, hogy elvégezze azoknak a felgyült kérdéseknek szellemi alapvetését, melyek egyrészt az emigráció egyházi kérdéseivel, másrészt a menekültek mindennapi gondjaival függenek össze. Tájékozódni és tájékoztatni igyekezett, keresve azokhoz a korszerű törekvésekhez való hozzákapcsolódás lehetőségeit, melyek az emberiség napjait ma irányítják. Az egyik ilyen gondolatkör a világ keresztényiségének egyetemes mozgalma, az ökuménikus mozgalom, a másik pedig Európa uniós törekvései körül formálódhatik ki. A kétnapos bregenzi konferencia is e két gondolatkörben zajlott le.

Az első nap előadója Dr. Harsányi András református lelkész volt, aki „Magyar protestáns emigráció és az ökumené” címmel a magyar mult ökuménikus hagyományait összegezte és mutatta ki annak állandó jelenvalóságát a négyszáz esztendő magyar protestantizmus történetében. Végigpásztázva ezt a négy évszázados egyháztörténetet, azokat a mozzanatokot emelte ki — eseményeket, törvényeket, és személyi megnyilat-

kozásokat egyaránt —, amelyek azt bizonyítják, hogy a magyar protestantizmus szilárd hitvallási meggyőződés mellett nem csupán békés testvéri viszonyban tudott élni a más hitvallást vallókkal, hanem cselekvő evangéliumi felelősséget is érzett irányukban: segíteni a más felekezetiüket — akik sokszor más nemzetiségűek is voltak — népi sajátságaik megtartásában és vallásuk szabad gyakorlatában. Természetes, hogy ez a meggyőződésből fakadó tolerancia a protestantizmuson belül, reformátusok, evangélikusok és unitáriusok között is megtalálható volt a történet folyamán. Az előadás részletesen foglalkozott az erdélyi protestantizmusnak és az erdélyi református fejedelmeknek a románok felé irányuló, azoknak nemzeti nyelvű egyházi életet, irodalmi nyelvet, nyomdát, iskolákat adó kulturmissziójáról. „Nem politikai bölcsesség folyamánya volt ez a magatartás, mondotta hangsúlyozva az előadó, mert a magyar politikai történet éppen azt bizonyítja, hogy amióta az első román lábát erdélyi földre tette, román kérdés mindig volt, hanem éppen evangéliumi szemléletből és evangéliumi felelősségből eredő magatartás, amely erősebb a politikai rezónnál.”

Az ökuménikus gondolat évszázados magyar alapvetése

Természetesen helyet kapott az előadásban a századok folyamán többször megismétlődő uniós (a különböző keresztény egyházak egyesítését célzó) törekvések ismertetése is, köztük a skót John Dury mozgalma, melynek során Erdély döntő szavát hallathatta az európai protestáns világban. A keresztény egyetemesség mély átérésének példaképpen azután Alvinczi Péter kassai prédikátort idézte az előadó, aki azt mondotta, hogy „én Calvinista nem vagyok, sem Lutherista nem vagyok, mert megtanultam azt a Szent Pál írásából, hogy sem Apollóstól, sem Kéfastól nem kell nevezetni senkinek, hanem mi igaz keresztények-

nek nevezettünk az Ur Jézus Krisztusról.”

Ezekkel és még számos más példával azt mutatta be ez az előadás, hogy a magyar protestantizmusnak milyen százados alapvetése van az ökuménikus gondolat iránt való fogékonyságra. Az ökuménikus mozgalom és elnevezés csak néhány évtizedes még, — ha ma már kétségkívül a nyugati művelt világ egyik legjelentősebb mozgalma is lelki-szellemi téren —, a magyar protestantizmus azonban ennek értelmében cselekedett történeti életének számtalan megnyilatkozásában, akár felekezeti, akár nemzetiségek közti viszonyulásában vizsgáljuk azokat.

Akár asszimilálódók, akár hazatérők: mindenképpen ökuménikus gondolathordozók

Fejtegetését tovább folytatva szólott még az előadó az emigráns magyar protestantizmus jelenlegi problémáiról, feltárta belső fejlődése eredményeit és bejelentette

ennek az emigrációs magyar protestantizmusnak azt az igényét, hogy az ökuménikus gondolatot magáévá téve munkálásában ki óhajtja venni részét. Így kíván cse-

lekedni akárhová vezesse is el Isten. Így kell cselekedni a szétszóródó magyar protestánsok közül azoknak is, akik felszívódnak, asszimilálódnak ott ahová kívándoroltak és így azoknak is, akik majd egykor hazatérhetnek. Az idegen népekbe beolvadókra azt mondhatnók majd: elvesztek. Így azonban csak akkor beszélhetünk, ha partikuláris nacionalizmus képében gondolkodunk; ha ökuménikusan gondolkodunk, új, a partikuláris nacionalizmusból kiemelkedő magasabbrendű szemléletünk nem veszteségnek, de nyereségnek fogja ezt is tekinteni: a kinnmaradók szétporladnak, de izesítenek, szétszikkraznak a világba, de világitanak. Akik számára pedig egykor a hazatérés rendeltetik, még fontosabb, hogy ökuménikus szemlélettel és szolgálóakarással térjenek haza: ilyen megújult és korszerű evangéliumi keresztényekre lesz szüksége Délkelet-Európának.

A határozati javaslat

Az előadás után Dr. Harsányi András határozati javaslatot terjesztett elő a magyar protestáns emigrációnak az ökuménikus mozgalomba való aktív bekapcsolódása tárgyában. A javaslatot a konferencia több hozzászólás után csekély módosítással egyhangulag elfogadta.*)

Jelentkezik az ifjúság

Még a hozzászólások előtt az ifjúság egyik kiküldötte, maguk dolgában szólott, hogy a hontalanságban élő protestáns emigráns fiatalság szükségesnek érzi egy egyetemes igényű munkaközösség életrehívását, amely keretben felkészül az előtte járó nemzedék majdani nyomdokába való lépésre. Az ifjúságnak eme korszerű és egyetemes jelentőségű igényét a konferencia a legteljesebb szolidaritással tette magáévá és mélyen emlékezetébe véste a jelentkező fiatal protestáns magyarság képviselőjének következő szavait:

„Történeti visszapillantásunk során idézzük a szatmárnémeti magyar református zsinat 1646-i egyik cikkelyét, amely elrendeli: minden külföldre induló református diáktól fogadalom vétessék, hogy semmi olyan ügy katonái nem lesznek, mely a Szentírással ellenkezik, vagyis külföldön töltendő hosszú évek alatt sem lesznek hitlenek hitükhöz, hitvallásukhoz és magyarságukhoz

* A határozat teljes szövegét vezető helyen közöljük.

A magyar protestantizmus hagyományos külföldet járó fiatalságának 1638-ban Londonban történő ama szövetségkötését is idéznünk kell, amelyet Tholnai Dali János vezetésével a magyar református theológusokat közös munkába hívva elhatározták a külföldön tanuló magyar ifjuság evangéliumi hitének megerősítését és a magyarságnak a nyugati protestantizmus előtti képviselését. Végső céljaként a majd visszatérő felkészült fiatalosság a nyugaton tapasztaltakat beépíti az Európát délkeleten szolgáló magyar protestantizmus életébe.

Második nap: Menekültügyi Diéta

A sereglésünk második napján a hontalan magyarság előtt a magyar történelmi előzményeket, a négy száz év óta folyó magyar emigráció történetét és jelen feladatait Unghváry Sándor tanár összegezte.

Az elhangzott előadás során ketős vetületben mutatta be a magyarság arculatát. Miképpen formálódott Európa előtt a magyar nemzet képe és ugyanakkor milyen hivatással élte napjait Délkelet Európában az a nép, amely ennek a tájnak ezer esztendő múltját alakította. Az előadás egészében hangsúlyozta a magyarság ama lovas-nomád múltjának folyamatosságát, mely három ezer éves hagyományával a legkülönbözőbb fajtájú és nyelvű népek szokásjogán felépülő állami koncepciót hordozta. Ezzel a kora humanizmussal, vagyis a másik embernek és másik népnek megbecsülésével tudta a Dunatájat történelmi egységbe építeni és azt 1848-ig töretlenül fenntartani. A magyarság ősi életmódként képviseli a többnyelvűségen és fajiságon felépülő államszövetség eszméjét, amely Kossuth Lajos dunavölgyi konföderációs gondolatában is kifejezésre jutott.

Patriotizmus és nacionalizmus

A patriotizmus volt az, amely századok során egységbe foglalta a dunai kis népek nemzeti életét. Ez őrzi a közös múlt hagyományait, inkább megtartó értékű, nem támadó, befogadó és nem kizárólagos fogalom. Az ugynevezett szentistváni gondolat is lényegében ama keleti hagyománynak a továbbfolytatása, amelynek képviselését azonban az utóbbi században a magyar hagyományoktól idegen polgári réteg nem volt képes korszerűen folytatni. A hagyományos

A történelmi előzmények is tehát arra intenek bennünket fiatalokat, hogy egymás kezét a jelenben sem engedjük el, hogy életünk serénysége az emberiség és magyarság javára ki ne apadjon. Igen sok magyar protestáns ifju felismerte már az Ökumené hatalmas jelentőségét. **Hivatásának, Istentől rendelt kötelességének ismeri századunk nagy örömezetének, az ökumenikus gondolatnak meghirdetését és majdani munkálását Délkelet Európa kis népei között, vezérének Jézust tartván.**"

magyar patriotizmussal szemben a XIX. század második felében fellépő polgári nacionalizmus először a **nyelvi nacionalizmust**, másodsor a **faji nacionalizmust** gyökereztetette meg a Dunatájon, ami által felbontotta annak történelmi egységét és a Pax Hungaricat, a magyar békét megsemmisítette. A polgári nacionalizmus belső lényegéből adódóan hódító és elnyomó és végső kifejlésében a sovinizmuson keresztül könnyen faji imperializmusba süllyed. Ez a polgári nacionalizmus csak az egynyelvű és fajtájú nemzetet képes egyetemességében összefogni, de a különböző népeségű és nyelvű államterületen mint atomizáló gondolat jelentkezik.

Emigrációnk két útja

Mint minden történelmi emigrációnak, úgy a magyarságénak is két fejlődési út áll rendelkezésére. A

Az ausztriai magyar menekültek kérdéseinek számbavétele

A második nap döntő fontosságú eseménye az emigrációs magyarság gyakorlati kérdéseinek megvitatása volt. Nagy József evangélikus lelkész ismertette az ausztriai magyar emigráció legsürgetőbb problémáit és terjesztett be határozati javaslatot.*)

Rámutat arra, hogy Ausztriában ma körülbelül 21.700 magyar menekült él. Ebben a számban benne vannak az elcsatolt területekről menekültek is. Ez a kerek huszezeres menekült tömeg 85 százalékában polgári és intellektuális rétegződésű. Így szociális problémáik megoldása különösen nehéz feladat elé állítják az illetékes szerveket. Az egyetemi tanár, az orvos, a mérnök és katona arra kényszerül

*) A határozat teljes szövegét vezető helyen közzéadjuk.

hontalanok nagyobb része minden valószínűség szerint szétszóródva világpolgárrá válik és ezzel feladja múltját és történelmi hivatását.

A másik utat ama kisebbség fogja végigjárni, amely emigrációs elitté formálódik és vállalni tudja történelmi szerepét. Ez az emigrációs magyar elit azonban csak akkor válhatik valóban tenyezővé, ha nemcsak a magyar nép, de az egész Dunatáj képviselőjévé válik, mert ma az a korszerű magyar magartartás, amely nemcsak a magyarság gondolatát képviseli, de a többi sorsnépek szabadságáért is tud aggódni. Mert, ha ma még nem is egy és oszthatatlan a világ, Délkelet Európa múltja és hagyományai azonban nagyvonásokban mindig egységesek voltak.

A magyarság és Európa viszonyának kérdésében tehát a korszerű magyar magartartás az egyetemesség ismerveit kell, hogy magán hordozza. Két ilyen egyetemes gondolat, a **keresztyén egyetemesség jelentkező igénye és az európai uniós törekvések**, amelyeket az emigrációban élő magyar elitnek vállalnia kell. **A válságban élő Európát csakis a pozitív keresztyénesség gondolata tudja visszaadni eredeti hivatásának**, a keresztyén egyetemesség újból való képviselésének. Ezekben a gondolatokban való felkészülés megóvjaa a történelmi emigrációk utvesztőtől és negativumaitól a mai kor magyar menekültjeit és az idejében felismert nagy célokhoz hozzájárva, előkészítheti a történelmi hibaigazítás lehetőségét.

rült öt éves menekült sorsa alatt, hogy egyszerű segédmunkásként pazarolja el gazdag tudását. A kivándorlással kapcsolatban is ez a társadalmi és szellemi adottságuk az akadály, mert csodálatosképpen a világnak szellemi- és kulturtelepesre sehol sincsen igénye.

Az előadó szerint megállapítható az, hogy minden külső nyomorúság ellenére a lélekben jobban megépült magyar menekültek erkölcsükben is jobban bírják a napenkénti próbatételt, **nincsenek lélekben megsérülve, de telve vannak munkára hívó vágyakkal, hogy ismét alkotóivá váljanak a keresztyén társadalomnak.** Csak materiális vonatkozásban szegények, lélekben még mindig őrzik istenarcuságukat.

Az előadó emlékeztetett arra,

hogy az emigrációs magyarság éppen intellektuális rétegződése és leki rugékonysága miatt is kettős érdeklődéssel tekintett a lausannei „Konferenz für Europäische Kultur“ ülésé felé, ahol első alkalommal foglalkoztak az emigrációs értelmiség kérdéseivel és feladataival. Lausanne végre a szellem Európájának hordozóit is értékelni és óvni kívánja. Kivánatos, hogy ez a felfogás a keresztyén Nyugatnak emigránsokat befogadó népei előtt is polgárjogot nyerjen, mert az eddigiek során azt kellett tapasztalni, hogy a legridegebb materialista értékelésnek voltak alávetve ezek az emigránsok, pedig a keresztyén kultúra öntudatos hordozói ők.

A Salzburgi Menekültügyi Konferencia és a magyarok

A másik összefoglaló, melyet nagy érdeklődéssel figyelt az ausztriai magyar emigráció az Egyházak Világtanácsa Allandó Menekültügyi Bizottsága által rendezett ez év januári salzburgi konferencia volt. Benne a magyar emigráció a legfontosabb eredménynek azt látta, hogy a nyugati keresztyén egyetemesség ezzel a sereglésre hívással a pozitív keresztyénség álláspontjára helyezkedett és megtette azt a lépést, amit a sokszor igaztalanul megítélt és olykor bizony nem tulságosan evangéliumi magatartással lekezelt menekültek oly régóta vártak. Gyakorlati szempontból csak részben elégtette ki Salzburg a reményeket, mert a valóban nagyszabású konferencia elősorsban a többséget kitévő népi német menekültek sorsával és problémáival foglalkozott. Nem németajku menekültek ezen a konferencián nem jutottak szóhoz. Az előadó kiemelte, hogy a salzburgi konferencia komoly hiányérzetet hagyott a magyar menekültekben abban a vonatkozásban is, hogy nem tisztázta és a maga nagy távlatában nem dolgozta fel a menekült ifjúság problémáját. A jövő nem ér semmit a jövőt hordozó ifjúság nélkül, új gondolatot pedig csak új nemzedék tud megvalósítani. Ha nem érzi a menekült ifjúság, hogy rá szükség van, hogy egy új rendszer reá akar felépülni, úgy célját veszítve csak a maga primitív, vegetatív életét fogja élni, a minden szolgálatra való hiányérzet nélkül. Az ökumené és az unió Európa gondolata az a két gondolat amelynek szolgálatára tervszerűen nevelni kell az új nemzedéket.

Ezek után előadónk ismertette a salzburgi konferencia munkáját és

határozatait, majda határozati javaslatot terjesztette elő, mely részben a salzburgi konferencia határozataival és javaslataival kapcsolatos magyar állásfoglalást, részben az emigrációs magyarság különös kérdéseit, kívánságait tartalmazta.

A konferencia a keresztyén szolidaritás bizonyága

Az előterjesztést élénk vita követte, melyen a konferencián résztvevő külföldiek, az Egyetemes Egyháztanács, a Lutheránus Világszövetség, a Church World Service, az IRO képviselői is többször felszólaltak. A konferencia az előterjesztést néhány változtatással és lényeges bővítésekkel fogadta el. Külön rezolúciót fogadott el a konferencia a volt magyar hadsereg tagjai USA-kivándorlásával kapcsolatban is.

A sikeres konferencia két nap után 23-án délután ért véget. Akik

négy nyelven kiadott anyagát át tanulmányozzák nem csupán a magyar protestáns emigráció szellemi felkészültségéről és szellemi igényességéről szerezhetnek örvendetes tapasztalást, de meglepéssel állapíthatják meg, hogy ez a menekült tömeg hívő tömeg is. Hívő voltának egyik legelső megnyilvánulása keresztyéni szolidaritása: a konferencia megnyilatkozásai nyelvi és nemzetiségi hovátartozandóságra való tekintet nélkül minden menekülthez vonatkoztak, minden menekülthez szóltak. Ez a konferencia egyik legpozitívabb eredménye.

Egyébiránt a magyar protestáns emigráns híveken mostmár a sor, hogy magatartásukkal, aktív keresztyéni magatartásukkal tanúbizonyságai legyenek mindannak, amit a konferencia legjobb tudása szerint róluk és értük kinyilatkoztatott.

Tsten altá-kése

Pénzt, egészséget és sikert
Másoknak, Uram, többet adtál,
Nem kezdek érte mégse pert
Es nem mondom, hogy adósom maradtál.

Nem én vagyok az első mostohád;
Bordáim közt próbáid éles kését
Megáldom s mosolygom az ostobák
Dühödt jáját és hiú mellverését.

Tudom és érzem, hogy szeretsz:
Próbáid áldott oltó-kése bennem
Téged szolgál, mert mig szivembe metsz,
Uj szépséget teremni sebez engem.

Összeszorítom ajkam, ha nehéz
A kin, mert tudom, tied az én harcom,
Es győztes távolokba néz
Könnyekkel szépült, orcád-fényű arcom.

Tóth Árpád

Keresztyénség és Távolvelet

A KERESZTYENSEG JAPANBAN való terjedésének lehetőségeiről nyilatkozott Brunner Emil professzor egy ott folytatott tanulmányutjáról küldött levelében. „Japánban különösen az ifjúság örömmel tárja fel lelkét a keresztyén üzenet befogadására, ha az a jelen problémáik nyelvén és a jelen kulturáján keresztül szól hozzá. Nagyban hiányzik azonban a hajlandóság annak a fajta keresztyénségnek a befogadására, ahogy azt az egyes egyházak kép-

viselik — ezek „klerikalizmusa“ sok főiskolást elrettent, másrészt pedig sok európai teológus nem ismeri eléggé a japán nép szociális problémáit.“

*
SZAZHARMINC ESZTENDEJE fordították le a Bibliát kínai nyelvre. Ezalatt az aránylag rövid idő alatt a keresztyénség gyökeret vert és elterjedt Kinában annyira, hogy a legutóbbi évtizedek nem egy vezető kínai személyisége keresztyén vallású volt.

Századunkat — korunk egyik neves egyházi személyisége szavai nyomán — most lezajlott konferenciánkon az ökumené századának neveztük. Ez a megjelölés azonban nekünk, menekültek, emigránsok számára még csak vágy és cél, meg feladat. A valóság számunkra más. Ha megkérdezzük magunkat, hogy számunkra micsoda korunk legdöntőbb jellemvonása, mi az az életérzés, amely legszorítóbban hatalmában tart, szinte gondolkodás nélkül azt válaszoljuk: a félelem. Erőt vesz rajtunk a félelem, ha a multra gondoljuk át, mert hiányzik lá-éltünk át. Félünk, ha a multra gondolunk, oly sok a vétkünk és mulasztásunk. Félünk, ha jelenünket gondoljuk át, mert hiányzik lábunk alól a haza szilárd talaja. Félünk, ha jövőnkbe tekintünk, mert érezzük, hogy minden lépés, amit jövőnk felé teszünk, az ismeretlenbe történik, bennünket nem ismerők irányítása alatt. És félünk mindent. Magunkat, családjunkat, népünket, hazánkat, féltjük ezt az egész boldogtalan világot. Féltjük háborútól, gyűlölettől, embertől, sokszor mimagunktól. Vannak pontjai a földnek, ahol ez a félelem elképzelhetetlen mértékű, de mi is, mindnyájan, félünk úgy hogy életünket megtölti, megbontja, megmérgezi.

Husvét harsánó szözata: Ne féljeteK! Aki jól ismeri az Emmausba menő tanítványok csodálatos evangéliumi történetét, emlékezhettek, hogy a két tanítvány lelkesen me-

(Folytatás a köv. lapon)

Az 1948-i bregenzi Protestáns Napok hagyományait folytatva az Ausztriai Magyar Református és Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat március 22—23-án rendezte meg ismét Bregenzben Ökuménikus és Menekültügyi Konferenciáját.

A nagy érdeklődéssel várt és mindvégig feszült figyelemmel követett konferencián a Lelkigondozói Szolgálat lelkesein, a vorarlbergi magyar róm. kath. egyházi valamint ausztriai magyar társadalmi szervek képviselőin kívül résztvettek az osztrák evangélikus és református egyház kiküldöttei és ott voltak a külföldi magyar emigrációs protestánság képviselői is.

Vezető funkcionáriusait küldötte ki az Egyetemes Egyháztanács Menekültügyi Főosztálya Genéből és Ausztriából, a Lutheránus Világszövetség, a Church World Service, a bécsi és bregenzi IRO, a francia tábori lelkeség, a St. Gallen-i HÜEKS, a schweizeri „Junge Kirche”, az amerikai presbyteriánus egyház, a tirol-vorarlbergi görög-keleti szerb egyház, a francia misszió menekültügyi főosztálya és a vorarlbergi tartományi kormány.

A konferenciát istentisztelet vezette be. A megnyitás során elhangzott üdvözlések rendjén különösen meleg hatást váltottak ki H. Achbenger és H. Pommer superintendensek; Mr. C. King valamint Dr. Bernhard és Dr. Seifert vorarlbergi kormányképviselők szavai, melyekből a keresztyén szolidaritás és megértő segítő készség őszintesége csendült ki.

Az első nap központi kérdése a magyarság és az Ökumené kapcsolata volt. E kapcsolat történetének előadása után a konferencia a magyarságnak az ökuménikus mozgalomba való aktív bekapcsolását célzó határozati javaslatot fogadott el. E mozgalommal kapcsolatban nyilatkozatban szögezte le pozitív álláspontját a magyar protestáns ifjúság képviselője is.

A második napon Magyarság és Délkelet-Európáról szóló előadás után kerültek megbeszélésre a menekültügyi kérdések. A konferencia kimondotta a salzburgi, január 17—19-i menekültügyi konferencia határozataihoz való csatlakozását, hozzáfűzve ezekhez saját javaslatait és kívánásait, hasonló csatlakozásra híván fel a többi nem németajku menekült csoportokat is.

Az öt esztendő óta emigrációban élő magyarság sürgető problémáinak megbeszélése és kívánságainak összegezése ezzel végre is a nemzetközi szervek felelőseinek jelenlétében történt meg, és ezzel emigrációs magyarságunk elszigeteltségéből kilépett és kezébe vette sorsának egyetemes intézését. A konferencia záróáhitattal fejeződött be.

Négy lelkész temploma

Furcsák ezek az amerikai városok. Európából úgy képzeli el az ember, hogy itt csak felhőkarcolók vannak. Milyen nagyot csodálkozol aztán, amikor felhőkarcolók helyett csak faházakat találasz. Nem tréfálok. Az átlagos amerikai városnak csak a közepén vannak magas épületek, a város nem egyéb mint családi házak tömege.

Ezeknek a házaknak van egy irigyléreméltó sarka: a kandalló, ahol a tűzbe nézhet, elgondolkozhatik, magába vonulhat a száguldó életben pihenésre vágyó amerikai ember. A kandalló körül gyűlnek össze a barátok és ismerősök. A kandalló a beszélgetésekhez a tá-
bortűz varázsát viszi minden ház-

ba. Egy ilyen melegfényű kandalló parázsló tűzénél mesélte egy öreg tengerész:

Európában már javában folyt a háború. A német tengeralttjárók portyázásai még a legedzettebb és legöregebb tengerészek szívét is megdobogtatták. Csoportokban közlekedtünk az Atlanti Óceánon keresztül. Nem öreg csontjainnak való volt ez az állandó bujóciska s megegyeztem a főnökömmel, hogy utoljára hajósom át Rochesterrel.

1943 februárját irtuk. Kemény hideg volt és hajónk kilencszáz katonát szállított. Egy éjjel éppen szolgálatban voltam. Gépeink ziháló zakatolással dolgoztak. Ilyenkor február táján a legviharosabb a tenger.

Két kézzel kapaszkodtam a vaslépcső korlátjába és felfelé igyekeztem a fedélzetre

Amikor a légmentes csapóajtóhoz értem, jól a nyakamba huztam gumikucsmám lebernyegét és két kézzel viaskodtam a hatalmas szárnycsavarokkal, amelyek az ajtót zárva tartották. Ez volt a szerencsém, mert a következő pillanatban olyan rettenetes ütést és lökést éreztem, hogy a lábam a magasba lendül és csak a reteszebe kapaszkodva tudtam ismét talajt érni. Az első lökést egy második és még nagyobb követte, hatalmas dörrenéstől kísérve, s a következő pillanatban már víz lepte el a folyosókat és jalkiáltások töltötték meg a levegőt.

A váratlan torpedók iszonyatos zürzavart idéztek elő. A katonák közül sokan, hogy kényelmeseb-

(A vesérek folytatása.)

sélte el ismeretlen utitársuknak, milyen nagy volt cselekedetben és beszédben a Názáreti, akit megfeszítettek. De többet nem tudtak Róla mondani. Ha ehhez hozzágondoljuk az üres koporsó feletti angyali szózatot: Ti ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek — világosan állhatnak előttünk e husvét összefüggései. Beszéddel, sőt még cselekedettel sem fog ez a világ megváltozni, bármennyit beszélhetnek és cselekedhetnek e beszédek szerint: a félelem megmarad. Nem a beszélőknek és a cselekvőknek szól a „Ne féljete” szövege, hanem a megfeszített Jézust keresőknek. A megfeszített Jézus keresése pedig új embert, belsejében megváltozott, az addigi földi, materiális, politikai, partikuláris célok és igazságok helyett magasabbrendű ideálokat kereső embert jelent.

„Ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.” Ha ilyen új emberekké válnátok, akkor nincs többé okotok félni, mert a magasabbrendű erősebb, mint az alacsonyabbrendű és ez az új élet-szemlélet, ez az új életerő nemcsak a félelmet, hanem a félelem okát is le tudja győzni. A megfeszített Jézust keresőknek új látása, ebből következőleg új beszéde és új cselekedete is lesz.

Bregenzi konferenciánknak döntő pecsétje lehet ez a husvét: szétszóródó magyar emigrációnk ilyen megfeszített Jézust kereső új emberek legyenek, az új látást mindenki elé tárók, új beszédeket szövelők, új cselekedeteket cselekvők. A

ben aludhassanak, levetették az uszómellényeket és a sötétben már nem találták meg. Mellény nélkül igyekeztek szabadulni a sülyedő hajóból.

Minden erőmet megfeszítve kuszta egyik csapóajtótól a másikig és nyitottam ki az elzáró rezeseket, hogy az emberek mielőbb a fedélzetre juthassanak. A jalkiállításokba káromkodás és ordítózás vegyült. A hajó gyorsan sülyedt és az emberek egymást taposva küzdöttek az életükért.

A pokoli lármában és halálüvöltésben hirtelen azt hittem, már én is utolsó perceimet élem. Vagy csak a fülem zugott? Valahonnan zsolozsmák hangjait sodorta felém a szél. Mély férfihangok voltak. Már az angyalok hangjait hallanám? Elek még? Szorosabbra csatoltam a mentőmellényt a dereka-

Meghasadt keresztyénség — India szemével

Ebben az esztendőben lesz 1900 esztendeje annak, hogy Tamás apostól India földjére lépett. Az ország keresztyén egyházai fényes külsőségek közepette készülnek megülni ezt a ritka jubileumot.

Az egyik ázsiai egyházi lap ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy India lakosságának csak 2%-a keresztyén ugyan, ez azonban ne gátolja az ünnepekkel kapcsolatosan a gyülekezeteket, hogy hitükről bizonyosságot tegyenek.

A lap ezután feleletet próbál adni arra, mi a legnagyobb akadály a keresztyénség terjedésének Indiában? Ennek okát abban látja, hogy egy meghasadt, egységet elvesztett keresztyénség nem jelent semmit a hindu gondolatvilágának; a keresztyénségnek csoportokra szakadása megtörte a keresztyén üzenet átütő erejét. Ezért kellene minden Indiában élő keresztyénnek és minden ott működő misszionáriusnak becsülettel igyekezettel azon lennie, hogy elnyomja mindazt, ami egyik feleke-

világ pironkodva álljon meg majd őket látván és hallván, az ujjban felismerve az elhagyott, megtagadott régít és megismerve, hogy ez az egyben új és régi az örök. Szétszóródó emigrációnk, ha ilyen, komoly részese lehet annak a világhatalomnak, amely a félelem korából ökumené századát épít.

Vajjon ilyen-é? Vajjon ilyen lesz-é? Ne féljete...

zetet a másiktól elválasztja, hogy együttesen ünnepelethessék meg valamennyien azt a napot, melyen 1900 évvel ezelőtt Tamás apostól megkezdte az Ige hirdetését India földjén. Az új, szabad Indiában tűnik már a keresztyénséggel szemben eddig fennállott elöítélet: az ilyen egységes bizonyosságtétel sokak szemét megnyithatja az evangélium igazsága számára — fejezi be az idézett lap.

Kétféle vallásszabadság.

„A teljes vallásszabadság megvédése vált ma mindazok legfontosabb törekvésévé, akik az ember belső függetlenségéért szállnak sikra” — mondotta az amerikai Presbyteriánus Egyház egyik gyűlésén Dr. Cavert, az Egyházszövetség főtitkára. Fejtegetésében utalt a római katolikus egyház „vallási uniformitására” szemben az „egyéni ítélet megalkotásának” protestáns alapelvével.

„... a római egyház hisz a vallási szabadságban, de szabadságfogalma más tartalmú: ez a fogalom a politikai hatalom gyakorlójától való függetlenségre korlátozódik és kizárja egyházi főhatalomtól való függetlenséget” — fejtette ki Dr. Cavert.

A REFORMATUS VILAGSZÖVETSEG augusztus 24-28 között Straßburgban tartja európai konferenciáját.

hangomat.

Még azt láttam, hogy egymás kezét fogva a fellegek felé nézve valamit mondanak. Talán imádkoztak... Akkor ismertem fel őket, a hajó négy tábort lelkésze volt: egy katolikus, két protestáns és egy zsidó.

Nem volt időm a töprengésre. A következő nagy hullám magával ragadott engem is s mire újból a felszínre vetett a víz, már hült helye volt Rochesterünknek és vele együtt a négy tábort lelkésznek. A kilencszáz emberből mindössze háromszázan menekültünk meg.

Ennek idestova hét esztendeje. A négy önfeláldozó tábort lelkész emléke azonban él. El mindaddig, amíg az azóta felépített Négy Tábort Lelkész Kápolnájában dicsérni fogják az Urat három felekezet felváltva tartott istentiszteletein.

Új magyar távlatok a bódeni tó partján

A tó hallgatott. Csöndes volt, kék, és örök. Partjain kis városkák álmodoztak, több nyújtózással a boldog Svájc, mint a küzdő Heimathat felé. Külön világ, külön célokkal és vágyakkal: — Bregenz, az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozói Szolgálat kétnapos konferenciájának színhelye.

Csak két napig voltunk itt, de időtlen távlatokkal tértünk vissza barakkjainkba és hónapos szobáinkba.

Mert — gondolatokat hallottunk és fogadtunk magunkba, mint teremni vágyó föld a friss magot és megteltünk az emberi szolidaritás és a magyar sors kérdéseinek móratorikus erővel.

Konferenciák ritkán oldanak meg problémákat és alig-alig adnak valamit résztvevőknek a bankettek koccintási alkalmain kívül. Szép, lapos frázisok szoktak puffogni unatkozó hallgatók felé, néha egy lángos taps, még ritkábban egy kis személyi szócsata, de minden halkul minden színtelenedik, hogy csak az áldomás hangulatában elevenedjék meg újra. Itt — nem voltak frázisok, hanem mondanivalók, nem volt szundikálás, hanem Istenre néző figyelem, nem volt rózsaszinbe hajló poharazgatás, hanem valami égő szomjuság a továbbmozdulás tiszta itala iránt. Nem konferencia volt ez, hanem találkozó: gondolataink, vágyaink és — erőink termő összejövetele.

Igy kezdődött...

A kis templom gótikus ablakán átsütött a sárga nap, s furcsa színt borított a fiatal lelkészre, aki beszélt hozzánk. Olyan volt, mint egy mély szépségeket reveláló színesfilm. Nem csak hallgattuk — néztük is a prédikációt. A szavak mögött az Írást, az Írás mögött a lét végtelenségét láttuk, mint jövőnknek boldogító vízióját

Igy ültünk le az első nap programja elé... „Magyar Protestáns Emigráció és az Ökumené“. Ez volt a reggel témája. Furcsa, idegen szó ez az „ökumené“. Nehezen áll rá a magyar ember szája. De a szíve annál inkább Ökumené: a keresztyén egyetemesség ígérete. Ökumené: nekünk, magyar protestánsoknak csatlakozás a nagyvilág keresztyén közösségéhez.

Az előadó bűvös kézzel hántja le a négyszázéves fa kérget, hogy megmutassa a meztelen törzset; amelyben viharzó erővel kering, él és terem a protestáns szelleme. Bevallhatjuk: sejtettük mi eddig is, hogy mi volt a magyar reformáció, tudtunk is róla néhány adatot, egy-két máig is világító nevet, de a mi külön, magyar, protestáns világunk lelkét ma ismertük meg igazán.

Az előadó tovább játszik a magyar múlt hegedűjén. Az ellenreformáció fájdalmas szordinója után újra felzeng a már kisebbségbe szorult magyar protestáns szellemi-lelki többségének fortissimója. Amul az értelem, felzakatol a szív, megmámorosodik a lélek, amint meglátjuk a gyorsan pergő szavak nyomán a magyar protestáns négy százéves európai öntudatát és nyugati korszerűséget. István király elválasztotta a magyarságot Kelettől, de a protestáns kapcsolata igazán a Nyugathoz... Csodálatos, mai értelmű és modernségű példák tömege vonul fel előttünk: a magyar, erdélyi protestáns már évszázadokkal ezelőtt megvalósította az ökumenét, megoldotta a nemzeti-ségi kérdést, gyakorolta tehát mindazt, amit Krisztus szeretet-hitvallása az Írásban előírt. Az első román szentírás Bethlen Gábor készítette el, Európa első román nyomdáját magyar református püspök állította föl... Pörölycsapások ezek a magyar elnyomás vádjaira, s egyben a jövő magyar dunavölgyi hivatás utjelzői: nem új szereplőként jelentkeztünk a konföderált Európa színpadán, nem előírt szerepet kell betanulnunk — mi magunk vagyunk az új ökumené dunavölgyi gyökerei...

A másnap új távlatokat hozott. Visszacodálkoztunk a több ezredes magyar múltba. „Magyarország és Délkelet-Európa“ — ez volt a textus. Mint valami izgalmas filmben, úgy kopirozódott át történelmünk egyik dicső jelönete a másikba... Az ember szerette volna jobban megtárni füleit, hogy hangosabban és határozottabban koppanhassanak az előadott igazságok szívünkre. Atmelegedtünk, a vér ritmusa meggyorsult, új szép-

ségekre, új dicsőségekre tágtultak lelkünk szemei.

A legcsodálatosabb felismerése a kétnapos konferenciának ez: nem változtunk, nem lettünk európaiakká, nem kapcsolódtunk bele a Nyugat szellemiségébe, mert — **mindig is európaiak és nyugatiak voltunk**, már Azsia végtelen térségein is! A magyarság modern lelki és szellemi szerkezetét nem a nyugati befolyás teremtette meg, hanem így születünk és így vonzódtunk ide, ösztönösen és sorsszerűen, a Dunavölgyébe.

A magyar és protestáns lélek dualizmusa örökérvényű utlevél az európai közösség birodalmába. Mert: vallási téren éppen úgy, mint politikai téren ösidőktől fogva magunkban hordozzuk az ökumené lelkét és kötelezettségét...

Nem csak mi voltunk itt, ezen a kétnapos konferencián, nemcsak mi, magyar protestánsok. Együtt ültek velünk katolikus magyar testvéreink is és az angol, amerikai, francia, svájci, osztrák vendégek egész sora. Es itt volt velünk — az egész magyarság.

Nem emberek szóltak hozzánk, hanem az egyetemes és örök magyarság lelke. Előadóink csak titokzatos antennái és hangszórói voltak a háromezeréves magyar múlt és a négyszázéves protestáns üzeneteinek. Nem a résztvevők összejövetele volt a konferencia, hanem mindenkié, aki magyarnak született és magyarul gondolkodik...

Krisztusi alázat töltött el mindnyájunkat, amikor megértettük a magyar és protestáns hivatás rendelkezését és elköteleztük magunkat annak szolgálatára.

De büszkéek is voltunk, hogy a mi kicsiny, elsodort fajtánk megnyitott már a nagyvilágnak és még büszkébbek lettünk, amikor magunkba fogadtuk a **Jövő parancsát: dolgozni az ökumenéért**, mert ezzel tovább neveled azt a fát, amit még őseink ültettek a Dunavölgyében, azzal a rendeléssel, hogy koronája alatt meghúzódhassék a különböző hitek és népek emberi testvérisége...

Vizsgák a Magyar Kollégiumban

A Magyar Kollégium keretében működő Bethlen Gábor gimnázium és elemi iskola tanulói két napon keresztül folyó vizsgákon adtak számot előmenetelükről. Az eredmények kiválóak.

Az érettségi vizsgák később kerülnek sorra.

A Kollégium vezetősége elhatározta, hogy leányok részére szintén nyit egy hathetes tanfolyamot, mely április 11-én kezdi meg előadásait. Ezennel felhívjuk a magyar leányok figyelmét erre a lehetőségre s kérjük jeletkezésüket az Igazgatóságnál. Korhatár 8—18 év.

(Zell am See — Ung. Kollegium-Villa Alpansees.)

Az angolok és a Biblia

Egy ismert angol napilap, „The News Chronicle”, körkérdest intézett olvasóihoz, meg tudják-e nevezni az Ujszövetség négy első könyvének egyikét? A lap abban foglalta össze a körkérés eredményét, hogy öt angol közül csak három tudja megnevezni nevén a négy evangéliumot. A megkérdezettek 60%-a meg tudta nevezni mind a négy evangéliumot, 25%-a egyetlen egyet sem. Az egyes felekezetek közül a legjobb az arányszám a nem-anglikán protestánsoknál, ahol 75% ismeri mind a négy evangéliumot és csak 12% egyet sem. A római katolikusok közül 51 százalék ismerte mind a négy evangélium nevét, 36% egyikét sem.

Az Amerikai Magyar Szövetség

(American Hungarian Federation) Hard Core programjával kapcsolatos, hozzám beérkezett kártyák továbbítva lettek Washingtonba.

A kártyák kitöltése még senki számára nem jelenti azt, hogy egyben közeli kivándorlásra lett nyilvántartásba véve. A kártyák kitöltésére az Amerikai Magyar Szövetségnek további tárgyalásaihoz van szüksége tehát ezek csak tájékoztató jelleggel bírnak.

Mindenki jelentkezék ezért a hivatalos IRO regisztrálásra, ha ez megkezdődik. Az általunk fogantatott összeírás kizárólagosan magyar vonatkozású.

Dr. Taubinger László
A. H. F. megbízott.

Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz én bennem, ha meghal is él. (János 11:25)

Jézusnak azok a szavai a legcsodálatosabbak, amelyekben magáról állít valamit. Megáll a sűrű, vak homályban, ahol senki sem tud tájékozódni, senki sem lát tovább egy arasznál és azt mondja: én vagyok a Világosság. Megjelenik célt tévesztett, bolyongó emberek között, kik nem tudják honnan jönnek és hova mennek, merre van az atyai hajlék és azt mondja: én vagyok az Ut. Megszólal tudósok vitáján, ahol mindent megbizonyítottak és mindent megcáfoltak s ahol az emberi ismeret relativitása egész sivárságban bontakozik ki és így szól: én vagyok az Igazság. Lázár sírja felett nézi, miképpen pusztítja el a mi ősi és legnagyobb ellenségünk, a Halál azt a drága embert, akit Jézus is megkönnyez s aztán világgá hirdeti: En vagyok az Élet.

Ez azt jelenti, hogy Isten az egyetlen, örök és tiszta élet, maga az Élet Jézus személyiségében csordult ki, mint a Balaton a Sióban. Ez élet mutatott földi formát, amikor Krisztus testben járt, de a feltámadás óta mennyi formát mutat, mióta Krisztus az Atya jobbán ül.

Mindebből két dolog következik reánk nézve. Először az, hogy Jézus nem azt mondja: én tudom, mi az élet, hanem azt: én vagyok az Élet. Ugy adja benne magát az életet, mint a

napban a világosság. Ugy kínálja fel magát, mint a szomjuhozónak a víz, a vízbefulónak a mentőkéz, gyermeknek az anyai kebel, mintha mondaná: nézd, itt vagyok, élj velem. Ne okoskodj, ne reflektálj, ne kérdezd, ki vagyok és honnan jöttem, mindezt eligazíthatod azután; legelőször: élj velem.

Másodszor benne van az, hogy Jézusban lehet élni az örök életet. Ez azt jelenti: az örökélet annyi, mint Őt imitálni, benne naponként életretámadni. Megtelni az Ő szellemével, elszakítani érzületét, ténylegesen birni az Ő kapcsolatát: azt is, amiben Istennel él, azt is, amiben az emberekkel él.

Ennek az életnek fogamzása, születése és növekedése van. Kicsiny, szinte láthatatlan kezdetből nő bele az örökkévalóságba. Eleinte olyan csekély, hogy a gonoszoknak egy lehellete elpusztíthatja, végül olyan dicsőséges, hogy a kárhozatnak minden seregei még árnyékot sem képesek vetni reá. Ennek az életnek árthat a bűn, árthat a kísértés, de a halál nem. Ha egyszer megfogant, a halál teljes biztosítása, jele annak, hogy többé nem éri támadás. A halál küszöb, amelyen át mi, üzött királyok, a győzelem földjére lépünk. Ezt jelenti az Ige: Aki én bennem hisz, ha meghal is, él az.

A kanadai magyar reformátusok lapja

A kanadai magyar reformátusok 12 esztendeje sokszorosítva megjelenő „Kiáltó Szó” gyülekezeti értesítőjük helyett most már nyomtatásban adják ki új, országos folyóiratukat, mely az első jelentős kanadai protestáns magyar újság. Az új lap: „Új Élet” (New Life) bátran hirdeti alcímében: „kanadai magyar folyóirat Jézus Krisztus szolgálatában.” Főszerkesztője: Dr. Tóth Kálmán (534-22 Ave. West Calgary, Ont. Canada), kiadója Borsay László (186 Box, Delhi, Ont.) kanadai magyar református lelkipásztorok.

Kanadába kivándorolni óhajtok figyelmébe

A kanadai Christian Settlement and Rehabilitation Board központi irodájának munkáját az év elejével Orth Győző lethbridgei református lelkipásztor vette át Dr. Tóth Kálmántól. Hontalanok bevándorlása ügyében tehát ezentul erre a címre kell írni: Rev. G. Orth 724-8 Ave. S., Lethbridge, Alta, Canada.

JÖJJETEK

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkipásztor Szolgálat hivatalos lapja
Kiadóhivatal: Bregenz, Belruptstraße 8
Druck von Felizian Rauch, Innsbruck.
Für den Inhalt verantwortlich:
Dr. Harsányi András

The present issue deals mostly with questions of the
e c u m e n i c a l idea and with the
p r o b l e m s of r e f u g e e s.

The first page shows parallel the full texts of resolutions adopted by the Ecumenical Conference resp. by the Conference on Refugees held at BREGENZ March 22 and 23, 1950. The texts are enclosed to this extract. As most important items should be mentioned:

- 1.) homeless Hungarian Protestants wish to be co-builders on the building of the OIKUMENE the fundamentals of which has been already laid and the walls erected;
- 2.) they wish the construction of a s o c i a l Church and
- 3.) they wish to watch carefully the administration of their own refugee affairs with special regard to the prevalence of the Christian and human principles mentioned at the Salzburg Conference.

The Ecumenical Conference (March 22) taught the audience the ecumenical traditions of the Hungarian past and proved the constant presency of the ecumenical idea in the 400 years of Hungarian Protestant history. These 400 years brought up porters of the ecumenical idea and those of to-day wish humbly and faithfully to serve it. The same was claimed by the representative of our youth, emphasizing that the youth considers as its vocation and duty commanded by God to proclaim and to work for the ecumenical idea, the good news of this century.

Into the centre of the Conference on Refugees (23 March) the idea of positive Christianity was put. From this idea it was initiated that the homeless should work and no alms be given by any church or civil authorities and organisations that they should be considered as brethren not forgetting that among the inmates of miserable barrack-rooms one or another saviour of the world of to-morrow may be.

One of the most important issues of the conference has been that -as a manifestation of Christian solidarity- all resolutions refer to all homeless people without regard to differences of mother-tongue and creed. After the Conference the Presidency of the Pastoral Service announced the following communique:

"Pursuing the traditions of the 1948 Protestant Days of Bregenz, the Hungarian Protestant Pastoral Service in Austria organised its Ecumenical Conference and its Conference on Refugees on March 22nd - 23rd 1950 in Bregenz.

The Conference had been awaited with great interest and was pursued till its end with intense attention there were present, besides the ministers of the Pastoral Service the representatives of the Hungarian Roman Catholic Church in Vorarlberg, of the Hungarian organisations in Austria, of the Austrian Lutheran and Reformed Churches and also those of the Hungarian emigrant Protestant from abroad.

Leading functionaries had been sent by the World Council of Churches Refugee Division from Geneva and from Austria, the Lutheran World Federation, the Church World Service, the IRO Area Teams Bregenz and Vienna, the Aumonerie of the French Armed Forces, The HEKS of St.Gallen, the "Junge Kirche" of Switzerland, the Presbyterian Church of the U.S.A., the Serbian Orthodox Church of Tirol-Vorarlberg, the P.D.R. Section of the French Mission and by the Government of Land Vorarlberg.

The Conference was introduced by a service of intercession. Among the

greetings in course of the opening-festivities the most impressive and most heartily accepted ones had been those of the Superintendents Rev. H. Achberger and Rev. H. Pommer, Mr. M. C. King and the representatives of the Vorarlberg-Government Dr. Bernhard and Dr. Seifert, of which one could perceive the very sincerity of Christian solidarity and willingness to help.

The central matter of the first day was the connection of Oikumene with the Hungarian people. After listening to a historical sketch of these relations, the Conference accepted proposals of resolution, aiming the intense participation of all Hungarians in the ecumenical movement. In connection with this movement, the representative of Hungarian Protestant Youth fixed his positive point of view too.

On the second day the questions on refugees were delt. The Conference on its part declared to join the resolutions of the Salzburg-Conference on Refugees, held on January 17th - 19th, 1950 adding to them its own proposals and inviting the other non-German speaking groups of refugees to join them too.

So the discussion of the urgent problems and summing up of requests concerning all Hungarians, living in emigration, had finally taken place in presence of the responsible authorities of international organisations and so Hungarian emigrants stepped out of their seclusion in order to master their common fate in unity. The Conference ended with prayers."

On page of the periodical a participant describes his impressions. He writes: We spent only two days here but returned from timeless distances into our barracks... And also: We were filled with Christian humility when understanding the vocation and pledging ourselves to the command of the future: to work for the Oikumene and by doing this to care the three planted by our ancestors in the Danube valley, the human brotherhood of different creeds and different nations may be realized under its crown.

The leading article proclaims that those who are seeking Christ crucified must not fear. We are living to-day in an age of fear. This must be extinguished by building up the ecumenical Century.

The short story "The chapel of the four Chaplains" proves that God well knows to dissolve confessional controversies which always originate from human attitude. It is so simple to serve God in one chapel by three denominations.

There are news from international church life and a scripture page in the present issue, which is sent to hundreds of Hungarian emigrants living dispersed and alone overseas.

Published in BREGENZ (Austria), Belruptstr.8.

Our representatives abroad are:

in Switzerland: Dr. Ladislav KUPA, La Capite 164, Geneva
" the U.S.A.: George GOMBOS, 1403 Smith Rd, BELLINGHAM, Wash.
" Canada: Rev. Gyözö ORTH, 724-8 Ave. S. LETHBRIDGE, Alta,
" South America: Ing. Gábor TOTH, 50 rue Matto Grosso, SAN-PAOLO,
Dr. Kálmán PATZ, Virrey Claguer y Feliu 2643, BELGRANO/Buen.Ai.
" Australia: Daniel KOBZA, INDOOROOPILY-Brisbane, Queensland.